

Nr 7.

Ankom till riksdagens kansli den 18 mars 1918 kl. $\frac{1}{2}$ 2 e. m.

Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 7, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående ändring i § 13 i ordningsstadgan för rikets städer.

I motion inom andra kammaren, nr 230, har herr Werner m. fl. hemställt, att riksdagen måtte anhålla, det Kungl. Maj:t ville borttaga de församlingsfriheten inskränkande föreskrifterna i ordningsstadgan för rikets städer, så att dess § 13 hädanefter må lyda:

Motionen.

Mom. 1. Var och en, som vill i stad eller å dess område giva offentlig föreställning, såsom skådespel, lindansning, konstridning, förevisa djur, konststykke eller annat dylikt, hålla konsert eller eljest utföra musik, anställa maskerad, bal, lekstuga eller andra nöjen eller göra andra tillställningar av därmed jämförlig beskaffenhet, vilka genom allmän tidning, anslag eller annorledes kungöras, eller vartill inträdeskort försäljas eller avgift på ett eller annat sätt från allmänheten fordras, begäres eller mottages, eller till vilka allmänheten eljest har tillträde, skall därom göra anmälan hos polismyndigheten. I fall tillställningen — — — — — behörigen anmäld.

Mom. 2. Är fråga om maskerad, bal, lekstuga, lindansning, positivspelning eller dylikt, akrobatiska konststycken, konstridning, djurförevisning eller andra med dessa jämförliga tillställningar, eller skall tillställning, som i mom. 1 omförmäles, äga rum på gata, torg eller annan allmän plats eller på annat under bar himmel beläget ställe, till vilket allmänheten eljest har obetingat tillträde, då skall polismyndighetens tillstånd avvaktas, och vare förbjudet att, innan tillstånd meddelats, utlämna inträdeskort, fordra, begära eller mottaga avgift.

Mom. 3—7. Den som gjort anmälan — — — — är särskilt stadgat (= nuvarande lydelsen).

Beträffande motiveringen för denna hemställan tillåter sig utskottet hänvisa till motionen.

Bihang till riksdagens protokoll 1918. 12 saml. 1 avd. 5 häft. (Nr 7—8.) 1

Andra kam-
marens
fjärde till-
fälliga ut-
skott.

Andra kammarens fjärde tillfälliga utskott har efter erhållen remiss av motionen anfört följande.

»Såsom i motionens motivering erinras, hava vid ett flertal tidigare riksdagar motioner väckts i syfte att erhålla skydd för församlingsfriheten. Vid denna frågas föregående behandling har man oftast sökt bereda detta skydd genom att införa nya bestämmelser i grundlagen eller genom att stifta en särskild lag om församlingsfriheten. Förslag hava emellertid även tidigare väckts om skrivelse till Kungl. Maj:t med anhållan, att de bestämmelser i § 13 i ordningsstadgan för rikets städer, som inskränka församlingsfriheten, måtte borttagas. Samtliga motioner berörande denna fråga hava dock avslagits. Från år 1892 har emellertid andra kammaren städse bifallit de framställda yrkandena.

Nu förevarande motion avser att ur ordningsstadgans § 13 utesluta orden »hålla allmänt föredrag, som ej är att hänföra till andaktsövning eller föreläsning vid läroanstalt, — hålla allmänt sammanträde», varjämte till överensstämmelse med den sålunda föreslagna ändringen vissa andra formella omredigeringar av denna § vidtagits. Motionärerna vilja sålunda ifråga om föredrag och sammanträden borttaga den anmälningsskyldighet, som för närvarande är föreskriven.

Enligt utskottets mening kunna inga allvarligare betänkligheter resas mot ett borttagande ur ordningsstadgan av anmälningsskyldigheten ifråga om föredrag och sammanträden. I det stora flertalet fall blir säkerligen resultatet härav endast att en onödig formalitet försvinner. Fördelarna ur synpunkten av församlingsfrihetens skyddande äro där emot uppenbara. Det är nämligen för utskottet väl bekant, att missbruk vid tillämpningen av ifrågavarande bestämmelser ej alltför sällan förekommit, och dylika missbruk kunna alltjämt komma att inträffa, så länge paragrafens nuvarande lydelse bibehålles. Under sådana förhållanden har utskottet ej kunnat finna annat än att den av motionärerna föreslagna ändringen av § 13 i ordningsstadgan för rikets städer bör vidtagas, och utskottet hemställer därför,

att andra kammaren måtte för sin del besluta, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, det Kungl. Maj:t täcktes vidtaga den förändringen av § 13 i ordningsstadgan för rikets städer, att § hädanefter må lyda:

Mom. 1. Var och en, som vill i stad eller å dess område giva offentlig föreställning, såsom skådespel, lindansning, konstridning, förevisa djur, konststykke eller annat dylikt, hålla konsert eller eljest utföra musik, anställa maskerad, bal, lekstuga eller andra nöjen eller göra andra tillställ-

ningar av därmed jämförlig beskaffenhet, vilka genom allmän tidning, anslag eller annorledes kungöras, eller vartill inträdeskort försäljas eller avgift på ett eller annat sätt från allmänheten fordras, begäres eller mottages, eller till vilka allmänheten eljest har tillträde, skall därom göra anmälan hos polismyndigheten. I fall tillställningen — — — — behörigen anmäld.

Mom. 2. Är fråga om maskerad, bal, lekstuga, lindansning, positivspelning eller dylikt, akrobatiska konststycken, konstridning, djurförevisning eller andra med dessa jämförliga tillställningar, eller skall tillställning, som i mom. 1 omförmäles, äga rum på gata, torg eller annan allmän plats eller på annat under bar himmel beläget ställe, till vilket allmänheten eljest har obetingat tillträde, då skall polismyndighetens tillstånd avvaktas, och vare förbjudet att, innan tillstånd meddelats, utlämna inträdeskort, fordra, begära eller mottaga avgift.

Mom. 3—7. Den som gjort anmälan — — — — är särskilt stadgat (= nuvarande lydelsen).»

Andra kammaren biföll sitt utskotts hemställan, varefter ärendet överlämnades till första kammaren, som hänvisade detsamma till sitt första tillfälliga utskott.

Enligt andra kammarens utskotts mening kunna inga allvarligare betänkligheter resas mot ett borttagande ur ordningsstadgan av anmälningsskyldigheten i fråga om föredrag och sammanträden. *I det stora flertalet fall* — alltså i regel — bleve nämligen resultatet därav enligt andra kammarens utskotts mening endast den, att en onödig formalitet försvunne. Utskottet vill fästa uppmärksamheten på, att anmälningsskyldigheten således även enligt andra kammarens utskotts åsikt har reell betydelse. Då nu lagen tydligen föranletts just av förekomsten utan undantagen från regeln och tendensen knappast torde gå i riktning att minska antalet av undantagsfallen, bör enligt utskottets mening ett borttagande av ifrågavarande bestämmelser icke utan tungt vägande skäl äga rum.

Utskottet.

Att några fördelar ur synpunkten av församlingsfrihetens skyddande skulle såsom andra kammarens utskott förmenar vara uppenbara, kan utskottet för sin del icke finna, då ifrågavarande bestämmelser icke avse att förhindra föredrag och sammankomster, utan endast att möjliggöra för ordningsmakten att vidtaga erforderliga åtgärder i säkerhetens och ordningens intresse.

Att helt borttaga en för sådant ändamål given föreskrift av den anledningen, att missbruk vid tillämpningen av densamma i enstaka fall

må hava förekommit, lärer näppeligen vara lämpligt. Borttagandet även av övriga i liknande syfte givna föreskrifter vore i så fall lika befogat, då misstag vid tillämpningen aldrig helt kunna förekommas.

Andra kammarens utskott påpekar, att förevarande fråga under en följd av år varit aktuell. Det kan vid sådant förhållande väl icke rätt gärna vara fråga blott om att låta en »onödig formalitet» försvinna, vilket ju ock motsäges av andra kammarens utskotts förmodan rörande fördelarna ur synpunkten av församlingsfrihetens skyddande. Enligt utskottets mening löper denna med nuvarande bestämmelser ingen fara, varemot allvarliga betänkligheter synas resa sig mot avskaffande av all kontroll över ett rätt bruk av densamma.

På grund av det anförda får utskottet hemställa,

att första kammaren icke måtte biträda andra kammarens i ärendet fattade beslut.

Stockholm den 18 mars 1918.

På utskottets vägnar:

TH. BORELL.

Närvarande vid förestående ärendes slutbehandlig inom utskottet: herrar *Borell, Bergman, Magnusson, Hulting, Schyller, Oscar Olsson* och *Malkolm Pettersson*.

Reservation

av herrar *Bergman, Oscar Olsson* och *Malkolm Pettersson*, vilka ansett, att utskottet bort tillstyrka, att första kammaren måtte biträda andra kammarens i ärendet fattade beslut.
